

Загально відомо, що найбільш відомою гарантією працівникам з особливими умовами праці виступає письмова форма трудового договору. Проте, ми вважаємо, що не менш важливою гарантією виступає додаткова відпустка за такі умови праці.

Щорічна додаткова відпустка за особливий характер праці надається: окремим категоріям працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я; працівникам з ненормованим робочим днем — тривалістю до 7 календарних днів згідно зі списками посад, робіт та професій, визначених колективним договором, угодою. Така відпустка надається як компенсація за виконаний обсяг робіт, ступінь напруженості, складність і самостійність у роботі, необхідність періодично виконувати службові завдання понад встановлену тривалість робочого часу.

Слід зазначити, що конкретна тривалість щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці встановлюється колективним чи трудовим договором залежно від часу зайнятості працівника в цих умовах.

Згідно з ст. 7 ЗУ «Про відпустки»: щорічна додаткова відпустка за роботу із шкідливими і важкими умовами праці тривалістю до 35 календарних днів надається працівникам, зайнятим на роботах, пов'язаних із негативним впливом на здоров'я шкідливих виробничих факторів, за Списком виробництв, цехів, професій і посад, затверджуваним КМУ [2].

Подібно до щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці, працівникам із шкідливими і особливими умовами праці конкретна тривалість додаткової відпустки встановлюється колективним чи трудовим договором.

Працівникам, професії та посади яких не передбачено у відповідному Списку, але які в окремі періоди робочого часу виконують роботу у виробництвах, цехах, за професіями і на посадах, визначених Списком, додаткова відпустка надається на тих самих підставах, що й працівникам, які мають право на таку відпустку.

Якщо виробництва, цехи зазначено у Списках без переліку конкретних професій і посад, то правом на додаткову відпустку користуються всі працівники цих виробництв, цехів. [2].

Отже, додаткова відпустка як одна із гарантій працівникам з особливими умовами праці має дійсно важливе значення, адже цей вид відпусток відіграє роль компенсації саме за роботу із важкими і особливими умовами праці та за особливий характер праці. Надаються вони за фактично відпрацьований час у цих несприятливих умовах, і в жодному випадку не виступають як бонус. Звідси впливає те, що тривалість цієї відпустки залежить від кількості фактично відпрацьованих днів, у які працівник був зайнятий не менше половини тривалості робочого дня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Олійник К. М. *Поняття та значення умов трудового договору в правовому регулюванні трудових правовідносин. Європейські перспективи.* 2015. №1. С. 178-183.
2. *Про відпустки: Закон України від 15.11.1996. № 504/96 – ВР. Дата звернення: 14.10.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/card/504/96-%D0%B2%D1%80>*

А.-М. Гавц

Науковий керівник — асистент Х. М. Маркович

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Цивільно-правовим захистом прав інтелектуальної власності є передбачені законом матеріально-правові заходи примусового характеру, за допомогою яких здійснюється визнання або відновлення порушеного права інтелектуальної власності, припинення порушення, а також майновий вплив на порушника [1, ст. 114].

Основним системним законодавчим актом у сфері захисту прав інтелектуальної власності з 2003 р. є Цивільний кодекс України [2]. Так, відповідно до ч.1 ст. 432 ЦК України кожна особа має

право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до ст. 16 ЦК України. Перелік способів заходів, які використовуються для захисту прав інтелектуальної власності, наведений в ч.2 ст. 432 ЦК України [2].

Конкретний порядок та випадки застосування цих заходів встановлюються спеціальними законами, що регламентують правовий режим охорони і використання окремих об'єктів права інтелектуальної власності. Так, наприклад, відповідно до ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» для захисту свого авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права та суміжних прав мають право вимагати визнання та поновлення своїх прав; звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав; подавати позови до суду про відшкодування моральної шкоди тощо [3].

Власникові прав інтелектуальної власності надається можливість вибору способу захисту порушеного права [1, с. 114]. Відповідно до ст. 39 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав» у разі порушення авторського права і (або) суміжних прав можливим є одночасне застосування кількох передбачених ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права» способів цивільно-правового захисту таких прав, у тому числі й у різних судових провадженнях [4].

Чинне законодавство дає підстави застосувати для захисту інтелектуальних прав такі загальні способи захисту цивільних прав, як: визнання права; визнання правочину недійсним; припинення дії, яка порушує право; поновлення становища, що існувало до порушення права; примусове виконання обов'язку в натурі; зміна правовідношення або його припинення; відшкодування збитків; відшкодування моральної шкоди [5].

Сьогодні, триває процес змін в законодавстві України. Це дає нам підстави сподіватися, що прогалини у системі нормативної охорони інтелектуальної власності та їх практичне застосування будуть усунуті. Адже, інтелектуальна власність, як і будь-яка інша власність, часто є об'єктом порушень з боку третіх осіб і потребує цивільно-правового захисту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кубах А. І. *Право інтелектуальної власності: Навч. Посібник.* – Харків: ХНАМГ, 2008. – 149 с.
2. *Цивільний кодекс України : від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс].* – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. *Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. [Електронний ресурс].* – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. *Про практику застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 5 [Електронний ресурс].* – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10>.
5. *Морозова Л. П. Захист прав інтелектуальної власності в Україні та шляхи їх подолання [Електронний ресурс] / Л. П. Морозова, В. Ю. Слободянюк, Б. І. Олійник // Молодий вчений.* – 2017. – № 3, ч. 5. – С. 802–806. – Режим доступу : <http://molodyvchenuy.in.ua/files/journal/2017/3/184.pdf>

А.-М. Гавц

Науковий керівник – к. ю. н., .Н. Я. Заболотна

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

В Україні органічне виробництво вбачається як один із найбільш ефективних засобів запровадження та реалізації принципу екологізації аграрного виробництва. Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 року, одним із завдань у сфері забезпечення екологічно збалансованого природокористування є збільшення до 2020 року частки земель, що використовуються в органічному сільському господарстві, до 7 відсотків [2].